

היוצא מדברינו: א) אין שום הכרח שהרמ"ה חולק על החינוך. ב) כל הראשונים (כולל החינוך והרמ"ה) מודים שא"א לעשות כישוף בלי אחד מהתנאים הבאים: הקטרה, השבעה, לחישה, נקיטת חפץ מסוים, הקפדה לזמנים מיוחדים, וכדו'. ובמטוטלת אין שום דבר מדברים אלו (כי נקיטת המטוטלת בידי אינה כדי להפעיל כישוף, ורק אם היה צריך לנקוט חפץ אחר בידי כדי שהמטוטלת תעשה פעולתה היה זה נחשב לנקיטת חפץ). ולכן אין שום ספק שההשתמשות במטוטלת מותרת.

על ענף ב'

כתבתם שדעת הטוטו"ד (מ"ג ח"ב סי' מ"ח) ותשורת ש"י (ח"ב סי' קכ"ט) לחוש לכישוף אף בלי שינוי הטבע. קשה עלי קריאת דברים אלה, איך אפשר לחשוב שיש איסור כישוף בלי שינוי הטבע כאשר מפורש בגמ' שלכן נקראו כשפים שמכחישים פמליא של מעלה (סנהדרין סו:), ופירש הריב"ש (סי' דהיינו "שמשינים על ידי כשפים טבע הדבר המסודר מן השמים, ולעשות מן המטה נחש כמו שעשו חרטומי מצרים בלהטיהם, שהם מעשה כשפים". ומטעם זה סובר הרא"ש שמעשה שדים מותר כיון דליכא שינוי מעשה ממש, שהשדים אינם בוראים דבר חדש רק מביאים דברים מרחוק, וגם מטעם זה כתבו הרא"ש ומהר"ל שאפילו אי נימא כהרמ"ה שמעשה שדים אסור, אפ"ה השאלה בהם מותרת דלית בה מעשה נס כלל כ"א הגדת דברים בעלמא (והריב"ש שחולק היינו משום שחושב עניית השד למעשה נס, לא שאין צריכים מעשה נס כלל). וגם הרמ"ה מודה לזה שאין אפשר לכישוף בלי מעשה נס אלא שהוא סובר שכל שינוי מדרך העולם נקרא מעשה נס אפילו אם אין בריאה חדשה ממש.

ולקמיה אתם בעצמכם נתקשיתם בזה אין סובר הרמ"ה שמעשה שדים הוא כישוף והלא אין השדים עושים שום מעשה חדש רק מקבצים דברים ממקום אחר, ומכאן זה הידשתם פשט חדש ברמ"ה (וכבר דחינו דבריהם במכתב הקודם, שהמאירי לא אוזיל בשיטת הרמ"ה כ"א בשיטת הרא"ש. ובלא"ה אין להשוות המאירי עם הרמ"ה שהרי הרמ"ה לא פירש 'מפני שמכחיבין כהמאירי'), ולפי דברינו אתי שפיר הכל בלי שום דוחק, שהרמ"ה סובר דהא דאמרו במשנה המכשף זהו העושה מעשה אין הכוונה שצריך שיברא דבר חדש דוקא אלא כל שעושה פעולה ניסית שלא כדרך הטבע (לאפוקי אחיזת עינים) הוא 'מעשה' ואסור, וגם לכנופי בהמות וחיות ולהביאם ממקום רחוק הוא חוץ מדרך הטבע, כמו שלקבץ כל הקשוואין למקום אחד הוא כישוף דנחשב למעשה.

לחיפך שהוא הוהיר אפילו אם אין יודעים כלל איך זה פועל. וכשדברנו בסלפון רצינים ליישב שמבואר בבנין ציון שהוא הוהיר רק לאחר שהבין מפני הרופאים שוהו דבר טבעי ולא כח רוחני, ורק באופן כזה פסק שזה מותר אע"פ שאין מובן איך זה פועל. ודבריהם נפלאו ממני, שאם כך היה דעת הבנין ציון שאין להחיר אלא דבר טבעי איך הוהיר המגניטיזירען מפני שהרופאים אמרו בדרמי שהוא דבר טבעי כאשר הם בעצמם לא ידעו איך ייחכן דבר זה עפ"י הטבע, וכי כל כך אפשר לסמוך על קנה רצון ולהחיר איסורי תורה? ואני, לא כך ראיתי בבנין ציון, הלא כתב שם "וגם משום דמים תהיה אין לחוש דכל שעושים משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי אף שהם דברים שאין להם מבוא בטבע, כל שכן שאין חשש להתרפאות ע"י דבר המאגניטיזירען אשר העוסקים בו אומרים שהוא דבר נוהג עפ"י הטבע אף שעדיין לא באו עד המקור לדע הענין על בוריו". מפורש הדבר שאף הדברים שאין להם מבוא כלל בטבע הם מותרים, ורק כתב טעם נוסף שקי' למאגניטיזירען שהעוסקים בו אומרים שהוא דבר טבעי, אבל גם בלא"ה היה מתיר. וכך היא כוונתו ג"כ במה שכתב לעיל מינה "אפילו לו יהי כן שאין למצוא מפתח כלל איך בדרך הטבע יהי שינוי גדול בכל העינים ע"י פעולת המגניטיזירען עם כל איך אנו צריכים להרחיק ולחוש שמכחות הטומאה נעשה שהרי לפי המבואר בפוסקים ופסק בטוש"ע מותר להתרפאות ע"י לחש וכי' והרי בלחש שודאי אין מבוא לטבע שיפעל על החולי ואע"פ אין חוששין שגא מרפא ע"י כחות הטומאה אלא תלין שיש הרבה עניני טבע שנעלמו עדיין ממנו ולמה נחוש יותר בענין מאגניטיזירען שעכ"פ העוסקים בו מאמינים שנעשה ע"י הטבע ולא ע"י פעולות רוחניים", הרי שראיתו להחיר היא ממה שמותר להתרפאות ע"י לחש מגוי, אע"פ שכל הלחשים בודאי הוא כח רוחני ולא טבעי (דהיינו שאינו טבע גשמי כ"א טבע רוחני), אלא שהוסיף שמאגניטיזירען עדיף טפי כי העוסקים עצמם חושבים שהוא ענין טבעי ועל כן קי' שאין לחוש בו לכולם. ובסוף תשובתו כתב "ולכן אין אתנו לאסור שינוי הטבע רק מה שאסרה התורה כגון וכי' והרי אפילו לדרוש מן המת בקבר מותר כמו שמצינו גדולי האמוראים שעשו כן כל שאינו דורש לגוף המת רק לרוח, הרי שאין בידינו לאסור בעינים כאלה רק מה שאסרה התורה בפירוש", והרי הדרשה מרחוק של מת דאי הוא דבר רוחני ואפ"ה הוהיר אותו. אע"כ שאין כוונת הבנין ציון כמו שרצינים לדחוק בדבריו. ולא סמך על הרפאים אלא לדעת אם דבר זה נעשה ע"י פעולות של כישוף כלחשים וכי' או רק ע"י פעולות פשוטות (טבעיות), ומכל מה שאמרו לו הבין שאין במאגניטיזירען שום א" מפעולות של כישוף ולכן הוהיר אע"פ שלא ידעו איך זה פועל.

ואתם רציתם להוכיח שהטוטו"ד ותש"י אסרו השאלה בשלחן "בגלל הענין שענה לשאלות השואלים שהוא ענין לא טבעי". אם האמת כדבריהם תמוה מאד איך יכתוב הטוטו"ד על זה ש"ד"צ הוא מין כישוף" כאשר זה סותר את שיטת הרא"ש המוזכרת בשו"ע שמוטר לשאול מן השד על הגנה כיון דליכא מעשה כ"א עניה לשאלות השואלים (ואף הרמ"ה נראה שמודה להרא"ש בזה כמבואר מפירושו על סנהדרין קא).¹ אלא ע"כ שאין פירוש דבריהם כמו שהבנתם. ובאמת פשוט שכונת הטוטו"ד היא לאסור רק מטעם שיש שינוי הטבע, אלא שיש לזה ב' בחינות:

א) שהשלח מתנועע שלא בדרך הטבע, ב) מפני שתנועתה מראה את התשובה לשאלות השואלים, וזה מגדיל יותר את הפלא והכחשת הטבע. וזהו שכתב שאף טרם שנודע לו ששואל ישאלו בו וקסם יקסמו בו רק אמרו שע"י סמיכות הידים יתחיל לדלג ולהתנענע מיד אמר שהוא מין כישוף שהרי יש כאן הכחשת חוקי הטבע, וכ"ש אחר שנודע לו ששואל ישאלו בו והשלח משיב מה יהיה ע"י האותיות, שאי אפשר לתשובות מדויקות ונפלאות ע"י תנועות ניסיות כאלו בלי כישוף, ומהו רגלים לדבר שנעשה ע"י כישוף (כאשר באמת נתברר בימינו שנעשה בעזרת רוחות המתים וע"י הדלקת נרות וכו'). וכן במטוסלת כיון שלכאורה היא מתנדנדת אנה ואנה שלא עפ"י הטבע יש מקום לחוש שנעשה ע"י כישוף (וזהו עיקר כוונת השבט הלוי), אבל רק כל זמן שיש צד שנעשה ע"י הקסרה, לחישה, נקיטת חפצים ידועים, הקפדה לזמנים ידועים או שום טכס אחר, אבל מאחר שנתברר מעל כל ספק שלא נעשה ע"י א' מהדרכים האלה והדומה להם, הדבר מוכרע שאינו כישוף כ"א א' מפלאות הטבע שהטביע ה' בבריאה, ולכן מותר בלי פקפוק.

ואתם השוויתם את שיטת התשורת ש"י עם שיטת הטוטו"ד, ובאמת שיטתיהו שונות מאד זו מזו, ומהתשורת ש"י יש מקום להוכיח היפך דבריהם. שהרי מתחילה אסר את מעשה השלחן רק משום תמים תהיה וקוסם קסמים ולא משום כישוף, אע"פ שתנועת השלחן בלתי ספק מנוגדת לכח הטבע, ורק בסוף התשובה אחר שהוכיח שזה נעשה ע"י שדים מדאומר קפיטל תהלים ועושה עוד דברים להגן על עצמו שלא יפגעו בו אז כתב שמכל זה נראה שזה מעשה שדים ואסור. א"כ משמע שדעתו להקל יותר ממה שכתבתי וסובר

1. ואין לדחות דשאני מעשה השלחן שיש בו נקיטת חפץ (השלחן), דאפי"ה דעת הרא"ש ברור: בפסקיו ובסו"ר שכל שאין תוצאה מעשית אין זה כישוף.

שאף אם רואים מעשה המנוגד לטבע אין להחליט שזה נעשה בדרך האסור אלא אם כן יש הוכחות שנעשה ע"י שדים או מלאכי חבלה. ואף שלהלכה קשה להקל כ"כ, עכ"פ מבואר שדעתו רחוקה מאד מהבנתכם. וממה שכתבתי לעיל שהטוטו"ד נקט שמעשה השלחן הוי כישוף מכיון שהוא מעשה נס והכחשת הטבע ולכן מסתמא נעשה ע"י תנאי ודרכי הכישוף, בזה נתבטלו כל הדייקים שלכם שהוא סובר שלא צריכים הכחשת הטבע וגם לא מיומנות וגם לא הקטרה ולחשים מדלא הזכיר זאת.

ובסלפון טענתם שמבואר בחינוך (סוף מצ' תקי"א) שקשה להבחין בין הנעשה בכישוף לבין הנעשה בכחות הטבע, ולפי דבריי מהו הקושי הלא העיקר לדעת אם נעשה ע"י הקטרה ולחישה או השבעה וכו'? ולא קשה מידי, כי כוונת החינוך לסגולות המוזכרות בגמ' הנעשות ע"י לחשים, תערובת מינים, נקיטת חפצים ידועים וכדו', ובאלה כתב שקשה להבחין ולדעת מה הם הלחשים של כישוף המפעילים מצד טבע סגולי וגורמים להכחשת הטבע ומה הם הלחשים המועילים מצד טבע סגולי בלי צד כישוף, וכן גבי תערובת מינים ושאר פעולות אין לסמוך על דעתנו להחליט מה אסור ומה מותר כי אין לנו הבנה שלמה בעינים אלו ונמצא פוגע באיסורים דאורייתא ונופל בגיהנום. אבל דבר הנעשה בלי שום א' מהפעולות הנ"ל גם החינוך מודה שאין צריך לזה שום בקיאות יתירה ודימוי מילתא למילתא כי הדבר פשוט שאין דבר כזה כישוף.

מה שכתבתם לחלוק על הג"ר יעקב הלל שליט"א שאמר שכדי לעשות כישוף צריך כחות הנפש מיוחדים, ולא ניתן לכל אחד, ואתם דייקתם מדברי התשורת ש"י שמעשה השלחן לא צריך מיומנות מדעשה ע"י ילדים, אין הדיק שלכם נכון, כי מעשה השלחן לא נעשה ע"י ילדים לבד כ"א ע"י בעל השלחן שעשה ביחד עם סמיכת ידים של הילדים, ואם אין לילדים שום מיומנות עכ"פ יש לו לבעל השלחן מיומנות (ובאמת אין שום הכרח למה שנקטתם כדבר פשוט שלא היה לילדים שום מיומנות, דמאן פסקא שלא הרגיל ולימד את הילדים במלאכת הכישוף? והא דלא הזכירו זה היינו מפני שלא באו לפרש הפרטי פרטים של מעשה השלחן, וגם לא ידעו איך נעשה בפרטות רק ידעו מה שנאמר להם ע"י אחרים). ועוד טעיתם בזה טעות אחרת, כי הגאון רב יעקב הלל שליט"א לא אמר שצריך לזה מיומנות, רק שצריך אנשים עם כוחות מיוחדים המסוגלים לזה, ואינו תלוי במיומנות כלל (דאם היה תלוי במיומנות הלא כל אדם יכול ליימן את ידיו). חוץ מזה, המדקדק בסוף תשובת התשורת ש"י ראה דנקט שהה'

ילדים לא היו שם לצורך הכישוף כלל כ"א להיפך להגן על האיש ההוא שלא יפגע מהשדים (ולא היו מניחים את ידיהם על השלחן ולשם כישוף כ"א על האיש ולשם הגנה). וא"כ בודאי אין מקום לעשות שום דיוק משום ולקמן רציתם להוכיח דלא כדברי הגר"י הלל שליט"א מרש"י סוטה (כב. ד"ה רטין). ובאמת שגם בזה אין דבריהם נכונים, כי כבר פירשתי לכם בתחילת מכתב זה שרש"י לא בא לפרש איך עושים מכשפות כי אם לפרש את הגמ' שאמרה שכל מי שקרא ושנה ולא שימש ת"ח הרי זה מגוש (מכשף) ואמר רנב"י דכן מסתברא "דהא אמרי אינשי רטין מגושא ולא ידע מאי קאמרי", ופירש רש"י דרטין היינו חובר (לוחש, ע' רמב"ם פ"א מהל' ע"ז) וכוונת הגמ' היא שאנשים אומרים 'המכשף לוחש לחשיו ואינו יודע מה הוא אומר' כי המכשפים לא מבינים את הלחשים אלא שכך הוא הלחש, וכמו כן מי שקרא ושנה ולא שימש ת"ח הוא יודע הרבה תורה אבל אינו מבין פנימיות הדברים. וכי יש ראייה מכאן שכל א' יכול להיות מכשף? הרי כל כוונתו היא רק שהמכשף אינו מבין את משמעות הלחש, ולעולם כדי להיות מכשף צריך כוחות הנפש מיוחדים, וכמו שלא כל א' יכול לכתוב קמיע אלא צריך גברא דאיתמחי (ע' או"ח סי' ש"א סעיף כ"ה). ואף אע"פ שאין צורך להבין דברי הקמיע. וכל אלו דברים פשוטים הם. ואף אם אין לדברי הגר"י יעקב הלל שליט"א מקור בש"ס ופוסקים נאמן עליהם גאון ונאמנים דבריו, ובטח שאף אתם אי לא שאתם משתדלים בכל סדקי להמציא חששות ולאסור השימוש במטוטלת (וכל זה ע"י השפעת הוראת המטוטלת...), לא הייתם מטילים דופי בדבריו. ובאמת מי יודע אם לא למד כן מהזהר או משאר ספרים או שכך קיבל מרבותיו צדוק"ל, כל שכן שהם דברים דמסתברא כי הדבר פשוט שאין זה דבר קל להכחיש הטבע שייסד הקב"ה בבריאה ולכוף את המלאכים והשדים לעשות רצונו. ומתקבל על הדעת שצריך לזה כוחות וסגולות מיוחדים שלא ניתנו לכל א' וא'.

דקדקתם עוד כדברי התשורת ש"י (ומתחלף לכם הטוט"ד במקום התשורת ש"י) שכתב שמעשה השלחן זהו מעשה שדים, ודייקתם מזה "הרי לא כתב שזה שאלה כשדים ומותר אלא מעשה שדים ואסור, ואפשר דסגי בעצם הענין שהשואל מקבל תשובות אף ללא שינוי טבע בכדי להיקרא מעשה שדים וא"כ ה"ה במטוטלת אם התשובה מתקבלת ע"י שד". במחילת כבודכם, התשורת ש"י מדבר על מקרה שיש בו געשה נס ממש שהשלחן מגביה רגלו מעצמו ומראה על אותיות וכו' ועל זה כתב שהוא מעשה שדים, ואיך באתם להוציא הדברים מפשטן ולומר שבאמת

הוא אסור מצד עניית תשובה ואפילו אם לא היה שום מעשה ניסי, מאי חזית להפך הקערה על פיה? ואם הדברים הברורים האלה לא מספיקים לכם, אבוא עליכם מכח ה"דייק" שלכם, הרי התשורת ש"י לא כתב שזה אסור מכח 'שאלה כשדים' ששואל כשדים ומקבל תשובה, אלא מכח 'מעשה שדים', שגורם שינוי מעשה ע"י שדים...

על ענף ג'

כבר ביררתי דבריי לעיל שבודאי אפשר לעשות כישוף בלי הקטרה או השבעה אלא אף ע"י לחישה כמבואר בכמה מקומות, או על ידי דרכים מסויימים אחרים (כגון הקפדת זמן מסויים, עירוב יסודות, נקיטת חפץ, כדמוכר כל זה בראשונים), וא"כ כל דברים בענף זה הם למותר, לכן לא אנער עליהם.

על ענף ד'

אחר כל מה שכתבתי עד כה אין אני רואה שום צורך להשיב על ענף זה. ורק זאת באתי להעיר על מה שכתבתם באות ח' ליישב שיטת הרמ"ה מכל הראיות שהזכיר הרמב"ן שמעשה שדים מותר, וחירצתם שאולי סובר הרמ"ה כר"י שע"י השבעה מותר, וסובר שכל המעשים של רשבי" וכן תלמינו וכו' היו ע"י השבעה. ואין זה נראה כלל, כי בגמ' מבואר שבכל אלה המעשים השדים באו מעצמם לעשות רצון התנאים והאמוראים וא"כ לא היה ע"י השבעה. ובתירוץ הב' כתבתם שאולי כשהשד בא מעצמו ועושה בלי כפיה שאני, וכבר כתבתי לכם במכתב הקודם שכך איתא להדיא בספר כנסיה לשם שמים (דף מה:), ופה אוסיף שכך משמע גם בריב"ש (סוף סי' צ"ב) ובבאר הגולה למהר"ל (באר ב'). אמנם לפי תירוץ זה גם אתם מוכרחים להודות שההשתמשות במטוטלת מותרת, שהרי אין המטפל עושה שום פעולה להכריח השדים שיבואו ויפעילו את המטוטלת!

ובמכתבי הקודם כתבתי לכם שמכח המתבאר מכל דברי רבותינו איננו מאמין כלל שהמטוטלת נפעלת ע"י שדים. ושוב עלה בדעתי שאולי מה שהמטוטלת הראתה לכם שפועלת ע"י שד זה אמת ואפ"ה גם דבריי צודקים, ואילו ואלו דברי אלוים חיים. שבאמת, לעולם המטוטלת בדרך כלל פועלת מכח טבעי בלי התערבות שדים וכמו שהוכחנו, אבל כשמטפל ניגש לשאול אם המטוטלת פועלת ע"י כח טבעי או ע"י שדים אזי השדים באים ומתערבים (ומכזבים ג"כ [כדברי הברייטא] ומשיכים שהיא פועלת

בשדים היינו מפני שעשו בלי שום כפייה וא"כ למה חשש ה'שרשי השמות' לעשות בלי תנאים אלה, הלא כל היכא שהשדים באים מעצמם ליכא איסור? ואם תאמרו שה'שרשי השמות' הולך בשיטת הרא"ש, הלא לדידה מעשה שדים לעולם מותר? אכן בספרי ביארתני את שיטת 'שרשי השמות' באופן אחר, המתאים עם המבואר בכל הספרים שאין לחוש לפנייה לכחות הטומאה כל שאין עושים דבר מסוים כדי לידבק בהם. עוד דקדקתם במה שה'שרשי השמות' כתב שצ"י המטוטלת אפשר לדעת גם את הענין, והלא זהו אסור משום תמים תהיה, ולזה תירצתם שלכן הצטרף ה'שרשי השמות' לתנאים מסויימים ושמות הקודש כדי שיהא בגדר מה שהתירו גורל הגר"א מפני שזהו כמתייעץ עם התורה ואינו סתירה לתמים תהיה, וא"כ אולי דוקא צ"י שמות קודש מותר ובלא"ה אסור. וציינתם לדברי הרב כדורי זצ"ל. וכל זה הערה טובה (אמנם יש לי להשיב עליה, אך אין כאן מקומו), אבל אפילו לדבריהם הגם שאין ראייה משם להתיר את השימוש במטוטלת אך גם לאיסור אין ראייה, שאפילו לדבריהם הצורך בשמות הקודש וקבלה מעשית אינו אלא לגילוי עתידות אבל העושה בלי זה כדי לגלות נסתרות שבעבר והווה אין טעם לאסור. ואחר כל דבריכם עדיין יש לי ראייה להיתר משם, ממה שכתוב בסוף הקטע בשם רב דוד אמאדו זצ"ל שאפשר לשאול במטוטלת אפילו בלי שום השבעה, ודו"ק.

ועוד כתבתם בשם הרב כדורי זצ"ל שלשאל מכוונות הקדושה מותר אפילו עתידות כמו שמותר לשאול מנביא ואורים ותומים. לא ידעתי למה הצרכתם לצטט בזה את הרב כדורי זצ"ל, כי כבר כתוב כן מפורש בחידושי א' ועוד כמה ספרים שמטעם זה מותר לעשות גורל הגר"א בשביל עתידות כי זה כמתייעץ בתורה ואין בו משום תמים תהיה. אלא שיש להדגיש שזהו קצת חידוש, כי הרמב"ן הזכיר להיתר רק נביא ואורים ותומים שהם מפורשים בתורה להיתר אבל מנלן להוסיף עליהם כל מה שנעשה צ"י כוחות הקדושה? אבל כך כתבו כמה אחרונים, ואם קבלה נקבל. אבל אין להוסיף על זה, כי האחרונים כתבו כן על עשיית גורל הגר"א (דהיינו שמשתמש בספר של תנ"ך כדי לקבל תשובה) או על שואל לינוקא פסוק לי פסוקן שבאופנים אלו נראה בעליל שהתשובה באה מהתורה כלי חמדנו של הקב"ה, ואי אפשר ללמוד מזה היתר להשתמש בשאר גורלות מצד שידוע לחכמים שנעשו עפ"י כוחות הקדושה, והרב כדורי זצ"ל לא כתב שההיתר לשאול עתידות צ"י גורלות הוא מפני שנעשה בכח הקדושה. וגם אין לומר שעשיית גורלות הוא צ"י אמירת שמות קודש כי

על ידם תמיד, שכיון שהוא מתעסק בהם גם הם מתעסקים בו, בגדר אם ללצים הוא יליץ, וכדאיתא בספר חסידים (סי' תס"ט).

על ענף ה'

טענתם שאין הוכחות לביאורים השונים שנאמרו בפעולת המטוטלת. ואין זו טענה כלל, כי כבר הוכחתי בספרי שכדי להתיר אין אנו צריכים להבין כלל איך היא פועלת, וא"כ כל שכן שמספיק אם יש לנו הבנה בדבר אף שאין הוכחות.

ומה שטענתם שממה שיש אומרים שעם המטוטלת יכולים להתקשר עם מלאכים ונשמות זהו ראייה שהמטוטלת פועלת צ"י דבר אחר ולא רק התת-מודע, לענ"ד טעיתם בזה. מה ש(הם אומרים ש)יכולים להתקשר עם מלאכים ונשמות אינו ראייה שהמלאכים מניעים את המטוטלת. המטוטלת נעה עפ"י השינויים שבנפש (אחרים אומרים שנעה עפ"י שינויים שבתת-מודע. ובאמת מבואר בספרים שמקום משכן התת-מודע הוא בנפש), ואם הנפש יכולה להתקשר עם מלאכים ונשמות אזי ודאי יכולה לקלוט ידיעות מהם, וידיעות אלו גורמות שינויים בגוף ובתחושות ה"ד ובמטוטלת מכיון שכל פעולה שבגוף היא תחת שליטת והנהלת הנפש. א"כ גם אם מקור הידע הוא מהמלאכים והנשמות, הם אינם המניעים את המטוטלת.

עוד כתבתם שבשיטת ג' ממדים מלמדים שכשמטפל בעצמו עדיף שיטפל דוקא במטוטלת וכשמטפל באחרים עדיף שיטפל צ"י מבדק שריר, ומהו כאתם למסקנא שהם סוברים שאינו אותנו כח. לא ראייתי בזה שום ראייה, ואצלי הדבר ידוע שקשה למטפל לבחון היטב צ"י שרירי עצמו והרבה פעמים האבחון הוא יותר ברור צ"י מטוטלת, וכשמטפלים באחרים מומלץ לבדוק צ"י שרירי המטופל כדי שהמטופל ירגיש בעצמו איך שהשריר נעשה חזק או חלש, וגם מפני שבדיקת השריר מהירה הרבה יותר מבדיקה במטוטלת.

וארכתם בביאור דברי 'שרשי השמות' ולמה הצריך כל מיני תנאים ויישבתם כדדמי, ועפ"י דבריכם הסקתם שכלאו הני תנאים איכא כח הטומאה ואסור. אמנם לא שכנעתם אותי, שהרי כבר מלתי אמורה שאם אין עושים שום השתדלות להביא את כחות הטומאה אלינו אין הוה אמינא שהם יבואו מעצמם. ויתר מכך, אני רואה סתירה בדבריהם שהרי לעיל כתבתם שלדעת הרמ"ה הא דמותר היה לרב פפא ורשב"י להשתמש

הנה כל מגמת מכתבכם היא להוכיח שהאיסור קוסם הוא אף במגלה נסתרות מהעבר וההווה:

כתבתם "גם אם הרמב"ם חידש איסור קסם על העתיד בב' אופנים אין זה סותר שאיסור קסם הוא גם על גילוי נסתרות מההווה". לענ"ד כל זה הוא בגדר פספטי דברים בעלמא. האם ספרו של הרמב"ם הוא ספר של סיפורים או ספר המגדיר את איסורי התורה? וכי יכלה את זמנו לבאר כל אופני דרישת עתידות הגם שאינו נוגע להלכה כלל, שהרי לשיטתכם האיסור שייך אף בהווה ועבר? ועוד, איך נחשוב שהרמב"ם השמיט מספרו שהאיסור שייך אף בהווה ועבר, הלא אף אם זה פחות שכיח מדרישת עתידות היה חייב להודיענו את הדין, ולהגדיר את האיסור בשלימותו?

אכן כבר פירשתי את הדברים ברורות בספרי שהרמב"ם כתב "איהו קוסם זה העושה מעשה משאר המעשיות כדי שישום ותפנה מחשבתו מכל הדברים עד שיאמר דברים שעתידים להיות", וא"כ קשה למה הוסיף "ויאמר דבר פלוני עתיד להיות או אינו הווה, או שיאמר שראוי לעשות כן והזהרו מכן", מה פירש בזה שלא נחפרש כבר? אלא ברור שהרמב"ם כיוון ללמדנו תחילה שהאיסור הוא זוקא כשהקוסם "אמר דברים שעתידים להיות", ואח"כ פירש שהגדת עתידות זו יכולה להיות בבי אופנים. וכיון שבמימרא הא' שלו הגדיר שהאיסור הוא [זוקא] בהגדת הדברים העתידים להיות, שוב אין מקום לפספטי דברים בעלמא [ודעו שבוה ובדברים הבאים לא נשענתי על בינתי ח"ו אלא הראתי את הדברים לכמה וכמה ת"ח וגדולי תורה וכולם הסכימו שדבריי נכונים ומוכרחים].

הבאתם דברי השל"ה (פרשת בלק, תשכ"ז אות י"א) "כי הקסם והניחוש אין מוזיק לישראל" וחידשתם מזה שהקוסם יכול לשנות העתיד לרעה או לטובה, והשווא על העתיד מן הקוסם מבקש ג"כ שישנה את הדברים לטובה. ולענ"ד שדברים כאלה אינם ניתנים להאמר, שהרי מבואר ברמב"ם ובכל הראשונים שהקוסם היינו מי שמגיד עתידות. לא מי שמחפך ומשנה את הדברים לטובה או לרעה. ואפילו אם אמרת היה שהשל"ה ק" כיוון למה שכתבתם אין ספק שאין הולכים אחר היחיד נגד הרבים, וכ"ש שאין מניחים דברי כל הראשונים עבור דברי השל"ה, לא זו הדרך לכוון לאמתה של תורה.

אבל האמת יורה דרכו שאף השל"ה מסכים לשאר כל המפרשים שכל כח הקוסם הוא רק להגיד נסתרות, ולא להזיק (ולא הבנתי למה הבאתם ממרחק לחמכם מהשל"ה, הלא כדבריו ממש איתא ברמב"ן (במדבר כ"ג, כ"א) שכתב: "אין נחש ביעקב להרע או להטיב להם ולא קסם בישראל מוזיק

אין הדבר כן כמבואר למעין בספרי השמות שהזכיר. ועל כן דברים אלו צריכים ביאור רב, אלא שאין כאן מקומו.

טעיתם בהבנת דברי הגריש"א זצ"ל, כי מה שכתב שאין להתיי דבר שמקורו בדיעות עובדי ע"ז (ומקורו בחנוספות יוה"כ למחרה"ם חביב). הכוונה לרפואה המבוססת ומיוסדת בדעות ע"ז ממש, כמפורש במהר"ם חביב. אבל מה שהמטוטלת היתה בשימוש מלפני 4000 שנה אצל עו"ז אין זה ריעותא כלל, כי השימוש בה לא נולד מדיעותיהם של עו"ז. וגם דבר זה ביארתי היטב בנספח שבספרי, ושלחתי לכם העתק מספרי בכדי שתוכלו לעיין בו הגם שעדיין לא הדפסתיו, וכנראה שלא עיינתם בו כראוי.

ועוד טעיתם שחשבתם שדברי הגריש"א זצ"ל נאמרו כענין השתמשות במטוטלת, ובאמת השאלה שבאה לפניו היתה בענין בדיקת שריר. ועוד. שהתשובה שנתן לא היתה על זה כלל, כי הגריש"א זצ"ל לא ידע דבר מבדיקת שריר, רק נתן הוראה כללית איך לגשת לשאלות כאלו (כך אמר לי הג"ר מרדכי גרוס שליט"א ששמע מפי קדשו שלא כיוון להגיד מה מותר ומה אסור בדברים שאין לו מושג כלל, וכוונתו היתה רק ליתן גדר כללי איך לדון בדברים אלו). וגם את כל זה ביארתי בספרי.

ובמוצג"ק פרשת בלק קיבלתי את מכתבכם שכתבתם על ראיותי בענין קוסם לשעבר. ואניד לכם את האמת שכל יום שבת הייתי משתוקק לקרוא את הערותיכם אולי תחכימו אותי בכמה דברים, ומה מאד נעצבתי כשקראתי דבריכם וראיתי שלא רק שאין בהם דבר חדש אלא שמבואר בעליל שלא קראתם את דבריי כלל או שלא הבנתם אותם, על אף שראיתם אותם פעמיים, פעם אחת בספרי ושוב במכתבי. ואין זה אלא מכח השוחד הפנימי שבכם הדוחף אתכם שלא להבין דברים ברורים, וכבר העיד בורא העולם שהשוחד מעורר את העינים ואת השכל. ועל כן הרוצה להיות מברר ומכריע הלכה לעצמו, וכ"ש לאחרים, חייב לשחרר את עצמו תחילה מכל הנגיעות ולשים מטרה אחת נגד עיניו, לברר את האמת, בין שיצא להיתר ובין לאיסור, ואז כשיקרא דברים מתוך ספר (כגון מה שהבאתם מהרב מקאמארנא זצ"ל) לא יקר בירחק אותם עפ"י נגיעותיו אלא על פי משמעות הסוגיא אם הדברים מתיישבים בסוגיא כהוגן או לא. *

וממילא בכל הבא אין לי כ"כ תקוה שדבריי יתקבלו. ואעפ"כ אדון אתכם לכף זכות, ואנסה לפרש לכם הדברים.

או מועיל וכי ולא יזיק להם אדם בקסם ונחש כגוים". אך ביאור דבריהם כך הוא, דאיתא בחז"ל (ברכות ז.) שבלעם הקוסם עיקר כוחו היה לכוון השענה שהקב"ה כועס בה, והיה מקלל באותה שענה ועי"ז קללתו עשתה רושם. וכך הם דברי השל"ה גופיה שם: "ובלעם היה נביא וקוסם ומנחש, ידע דעת עליון הרגע אשר כועס, וידע לקסוג על ישראל שישיפיע להם ה' יתברך במדת הדין ולכללותם ח"ו", וכך כתב גם הרמב"ן (שם): "כי בעבור היות בלעם קוסם בלך שלח אליו כי ידעתי את אשר תברך בקסמך מבורך ואשר תאר בהם יואר". הרי מפורש שגם להרמב"ן והשל"ה אין הקוסם יכול להזיק מעצמו, כי אם לדעת מתי לקסוג ולקלל ולגרום עי"ז שהקב"ה יכעוס ויעניש. אלא שנעלם מבלעם שהקב"ה "הוא אלוקי האלקים עליון על הכל, היכול בכל, משנה מערכות הכוכבים והמזלות כרצונו, מפר אותות בדים וקוסמים יהולל" (לשון הרמב"ן דברים י"ז, ג'), וכך עשה ה' בימי בלעם כמו שאמרו חז"ל (שם) שכל אותן הימים שהיה בלעם אצל בלק לא כעס בהם הקב"ה, וכזה ניצולו. ושפיר כתבו הרמב"ן והשל"ה שקוסם אינו יכול להזיק לישראל כי אין כיוון השענה מועיל לו להביא עליהם קללה או קטרוג שהיה הקב"ה יכול לשנות השענות כרצונו כדי להגן על עמו. ובזה מובן כל הענין בשופי ובישרות, בלי מחלוקת ובלי שום דוחק או דברים הפורחים באויר, ונתבטלו ג"כ כל דבריהם שבנתיים על הבנתכם בשל"ה.

ומה שכתבתם "אפשר שבדרך קסם היה מצוי יותר ששאלו עתידות מאשר בבעל אוב וידעוני שהיו שואלים גם שאר דברים", חזרתם פה שוב לפטפוטי דברים שלכם שהרמב"ם לא כיוון להגדיר את ההלכה ולהודיענו גדר האיסורים, ובאמת כל בר בי רב יודע עד כמה דברי הרמב"ם בכל ספר היד נכתבו בדקדוק נפלא וכל מלה ומלה שקולה במאזני צדק. ואני דקדקתי שאצל דורש אל המתים כתב הרמב"ם (פ"א מע"ז ה"ג) "איזה דורש אל המתים זה המרעיב את עצמו והולך ולן בבית הקברות כדי שיבא בחלום וידענו מה ששאל עליו ... כללו של דבר כל העושה כדי שיבא המת וידענו לוקה וכו'", ומדלא פרט באיזה סוג שאלה מדובר מבואר שהאיסור שייך אפילו בשואל על העבר וההווה, וכן אצל שואל אוב וידעוני סתם וכתב (ה"ד) "אסור לשאול בעל אוב או בעל ידעוני שנאמר לא ימצא בך מעביד וגו' ושואל אוב וידעוני", אבל אצל איסור קוסם כתב הרמב"ם (ה"ו) "עד שיאמר דברים שעתידים להיות", וכענין זה אצל מנחש (ה"ז). ושינוי זה בלשונות הרמב"ם בודאי אינו במקרה כ"א בכוונה מיוחדת, ודלא כדבריהם שכל זה הוא לאו דוקא וכל האיסורים שייכים אף בעבר והווה והרמב"ם לא פירש כן אצל קוסם ומנחש מפני שרגילות בני"א להשתמש

ב' מכתבים שהשבתי למחבר הספר שאלת המטוטלת 6 חמא

בהם לעתידות דוקא (ובאמת, דחוק מאד לומר שבני"א השתמשו בדרך אל המתים ובאוב וידעוני גם לעבר והווה, ובקוסם ומנחש רק לעתידות...), אשר לפי זה הרמב"ם לא הגדיר את האיסור קוסם ומנחש בשלימות. ולדידי דברים כאלו המהפכים דברי הרמב"ם על פניהם כדי להעמיס בשיטתו דבר שהוא היפך מה שכתב שחור על לבן אסור לשומעם, וכ"ש לאומרם, וכ"ש דכ"ש לכותבם.

אח"כ הבאתם מהחינוך (מצ תק"י) שלדעת הרמב"ם הקוסם מדבק ברחות ומגלים לו נסתרות, ודייקתם מדבריו אלו שגילוי כל נסתרות אסור אף בלי עתידות. אכן מתוך רצונכם החזק להחמיר בקוסם לשעבר נכשלתם בעדותכם, כי באמת החינוך לא הזכיר בשום פעם ענין נסתרות. שהרי זה לשונו: "כתב הרמב"ם שענין הקסימה הוא המניע כחו ומחשבתו לחשוב במין ממין התנועה כאשר יעשו בעלי הכחות כולם שיגידו מה שיתחדש קודם היותו, ... תתערב נפשם עם הרוחנים הקולטים העתידות הקרובות ... ויבטי לארץ זמן ארוך עד שיבינו במה שיהיה". הרי שבכל פעם הזכיר עתידות, לא נסתרות. ועוד כתב שם לעיין במצות רמ"ט טעם האיסור, ושם כתב שעי" מעשים אלו יחשוב שכל טובתו ורעתו וכל אשר יקרהו הוא דבר מקרי ואינו תלוי בהשגחה מאת בוראו כפי הנהגתו במצוות, וטעם זה שייך רק בעתידות. לא בנסתרות מהעבר והווה.

שוב הבאתם ראיה ממה שהבן איש חי וטוטו"ד אסרו מעשה השלחן מחשש קוסם אע"פ שלא הזכירו שנעשה לדעת עתידות, משמע שאף בלי עתידות יש איסור קוסם. ודבריהם תמוהים שהרי אתם בעצמכם כתבתם שבדרך כלל היו משתמשים בקוסם לצורך עתידות (ופירשתם שמשום הכי נקט הרמב"ם לשון 'עתידות' אע"ג שלדעתכם האיסור הוא גם על עבר והווה), וא"כ הכא נמי נימא הכי דמשום הכי לא הוצרכו הבן איש חי וטוטו"ד לפרש הדברים כי מסתמא כך הוא שאנשים הלכו לשאול בשלחן על עתידות שזוה דבר השנה לכל נפש וכל אדם יחפוץ לדעת עתידותיו (כלשון הרמב"ן פרשת שופטים). ואנוכי רואה שאל כל אשר ילך רוח החומרא תלכו, אם צריך לפרש באופן זה כדי להחמיר תפרשו כך ואם להיפך תפרשו להיפך...

מה שכתבתם באות ד', רוב הדברים אינם דברים חדשים אלא נלקטו מקוטרס אל תפנו שיצא לאור לפני עשר שנים, וחבל שלא עיינתם יותר בספרי שאז הייתם מוצאים דברים מתוקים מדבש לבטל טענותי, תעיינו שם.

ובסלפון אמרתם לי שהג"ר חיים קניבסקי שליט"א קרא את כל מכתבכם והערותיכם ואמר שכתבתם טוב! ומה אעשה שכתור מורה הוראה אני מצווה לפסוק הלכה עפ"י מה שנראה לי אמת לאמיתה של תורה, וכבר כתבתי לכם למעלה עפ"י לא כתבתם טוב. והגם שכתבתי לכם שאין להתעלם מדברי רבותינו בכדי, אכן כשיש קושיות חזקות על דבריהם אסור לנו להתעלם מן הקושיות, ויש לנו לנהוג כדכתב הג"ר יוסף אירגאס זצ"ל בשו"ת דברי יוסף (סי' כ"ה) שכל דבר זר אין ראוי להאמין שיצא מפי אדם גדול. ומחוייב אני להאמין שהג"ר חיים שליט"א לא היה לו כח להתוכח או להכנס בדברים, או שרצה שתרגישו טוב ולא רצה להגיד לכם את האמת, או שלא רצה להודות שיש כאן הוכחות להיתר כי חשש להיכן יגיעו הדברים ויתירו גם דברים אסורים וכדו'. ובאמת הנראה יותר לומר שהג"ר שליט"א מעולם לא אמר לכם דברים אלו, רק השוחד הפנימי שלכם הביאכם לשמוע מה שרציתם לשמוע, וכדברי הג"ר שמואלוץ זצ"ל (שיחות מסור, מס"מ תשל"א).

עוד אמרתם לי בסלפון בשם הגר"ח קניבסקי שליט"א שאחר שקרא כל ראיותי שקוסם אסור רק לעתידות אמר שאין לזה שום נפקא מינה, והסביר שעכ"פ אין רצונו של הקב"ה שנעשה דברים כאלו, ואפילו לעבר הווה. והנה אם אכן אמר דברים אלה אז מבואר שהוא מודה לראיותי מדינא, רק שאעפ"כ סובר שאין ראוי לעשות דברים כאלה. אמנם אני שואל, איך אני יכול להאמין עדותכם, א"כ מה יעשה הגר"ח ק"ש שליט"א עם דברי השו"ע שמוותר לשאול מהשיד על הגניבה? (ובב"י מבואר שיש להחמיר רק מחמת סכנת השדים אבל כשאין מתעסק בשדים הרי זה מותר לכתחילה). ומה יעשה עם כל הפוסקים שדנו אם מותר לחולה שאין בו סכנה להתרפא ע"י קוסמים ומנחשים ומכשפים (ואסרוהו רק מפני שאין מתירין איסור דאורייתא עבור חולה שאין בו סכנה), ואם מותר לחולה שיש בו סכנה (והתירוהו מדינא אבל הזהירו שלא לעשות כן מחשש סכנה), וכל זה מפני שיש בדברים אלו איסורים מפורשים, אבל בדבר שאינו אסור מן הדין לא נמצא בשום א' מהפוסקים שיש להתרחק מהם במקום הצורך, וכל שכן במקום חולי. וע' בסוף תשובת הבני ציון שכתב כן להדיא שבדברים אלה אין לאסור אלא מה שאסרה התורה. וכל חומרא בענין קוסם היא קולא בעשה דונשמרתם מאד לנפשותיכם. וכבר בא ליידינו שאלה כזו בא' שנאבד לו ב' מליון דולר ורצה ללכת למישהו שיכול להרגיש דברים שיגיד לו איפה לחפש, ובמותב תלתא התרנו לו לעשות כן כי זהו ממש אותו הדין שבשו"ע של שאלה מהשיד על הגניבה,

ודברי הזהיר חדש שהבאתם עדיין לא ראיתי בפנים אבל כינתיים לא ראיתי מהם שום קושיא, שהרי מבואר בתה"ד, יש"ש, ש"ך וכו' ששייך לרפאות ע"י קסם באופן שיש בזה משום תמים תהיה, והיינו שהקוסם מגיד העתידות אם יחיה או ימות (ולכן יש בזה משום תמים תהיה) ומזה מתחזק החולה ומתרפא, וכן היא דעת הבאר היטב על אתר, יד הקטנה וטוטו"ד. ואולי כך יש לפרש גם את דברי הזהיר חדש.

ובאות ה' רציתם לדחות הראיה הגדולה שיש לי מהשו"ע שהאיסור קוסם הוא רק בעתידות. דהנה הקשיתי קושיא חזקה למה השמיט המחבר לגמרי את האיסור קוסם מהשו"ע דלא כדאיתא ברמב"ם והטור, ותיירצתי דברים ברורים שהמחבר במקום להזכיר בסעיף א' את האיסור קוסם בחר להזכיר האיסור לחקור עתידות מטעם תמים תהיה מפני שאיסור זה כולל כל מיני ניבוי עתידות, וגם הנעשה ע"י קסימה (וכך מצאתי שתירצו גם השלחן גבוה והברית משה). ולפי"ז מוכרח שהאיסור קוסם אינו אלא בעתידות דלא"ה עדיין היה לו למחבר להביא איסור קוסם כדי שנדע שאסור לקסום לצורך עבר והווה.

אבל אתם דחיתם דברים ברורים בדברים מגומגמים, כי מאסתם בתירוץ זה המוזכר באחרונים ותיירצתם מעצמכם שהמחבר ורמ"א ס"ל כדעת הרמב"ם דתמים תהיה הוא אף על ההווה, אע"פ שזה דחוק מאד שהרי לדעת כמה מפרשים הרמב"ם סובר שתמים תהיה אינה מצוה וחייב כלל, ועוד שודאי רוב הפוסקים סוברים כהרמב"ם שתמים תהיה הוא רק על עתידות וא"כ איך נוקים בעלי השו"ע דלא כרוב הפוסקים? ולא רק שדבריהם מגומגמים אלא שאי אפשר להולמם כלל, שהרי המחבר והרמ"א עצמם כתבו בשו"ע שמותר² לשאול משד על הגניבה ולא אסרוהו משום תמים תהיה (ופירש הלבוש מפני שרק חקירת העתידות נאסרה משום תמים תהיה ולא חקירה אחר הגניבה שהיא דבר שבהווה, וכך נקטו כל הפוסקים), ואיך תהיה הקסימה לדברים של עבר והווה חמור מזה?

2. בשו"ע הובא כן בשם יש מי שאומר, הרי עכ"פ שיש לשיטה זו מקום להלכה. ונאמח בב"י לא הבא מי שחולק על זה, ויתכן מאד שסובר שכו"ע מדיים לכך, וכתב זאת בשם יש מי שאומר עפ"י דרכו בשו"ע כשידן א' מוזכר רק בפוסק א' או ב'. וכך מבואר ממה שכתב באו"ח סי' ש"ז ס"ח, ע"ש.

ועדיף מיניה דלא עשה ע"י שד וגם לא ע"י קסימה³. וכי הגר"ק יחמיר גם על זה? ובאמת גם בזה ייתכן שהגר"ק שליט"א אמר לכם כן מפני שחשש להיכן יגיעו הדברים אם יצא להיתירא. ואיך שיהיה אין לדיון אלא מה שעניני ראות, ואצלכם שיש לפני עיניכם כל מיני חששות ופקפקים וצדדי איסור אה"נ שיש לכם בעיה אבל לדידי הדברים ברורים כבוקר (ע' סנהדרין ז. "מאי דכתיב כה אמר ה' דינו לבוקר משפט, וכי בבוקר דנין וכל היום אין דנין, אלא אם ברור לך הדבר כבוקר אמרו ואם לאו אל תאמרהו") שאין כאן צל של איסור ולכן יש לי רשות וחובה להתייר לשואלים.

והיום שלחתם לי במייל ששאלתם את הגר"ק שליט"א אם מותר לקסום לשעבר עבור חולה ואם יש נ"מ אם המטפל גוי או ישראלי והשיב שאין נ"מ, שיתפפל. וקשה לי, כי אני מכיר מטפל בירושלים, איש ת"ח וידא שמים, שהיה לו פגישה מיוחדת עם הגר"ק שליט"א והסביר לו באריכות איך הוא בודק מטופלים על ידי בדיקת השריר לגלות את שורש המחלה ולדעת איזה טיפול לעשות, והשיב לו שאין כזה שום חשש והוא יכול לעשות כן. ועוד שאל שלפעמים הוא עושה זאת בריחוק מקום דרך הסלפון, וגם על זה השיב שאין כזה שום בעיה (והיברתי עם אנשים אחרים שהיו נוכחים, ואישרו את הדברים). וכך קיבלתי עדויות דומות מכמה אנשים ששאלו את הגר"ק שליט"א על זה. ואיך ניישב את דבריהם עם סיפורכם? ואיך אעזוב עדותם של אנשים נאמנים המתקבלות על הדעת עבור עדות שקשה להולמה, מי מבטיח ששמעתם טוב או הבנתם טוב את דבריו, הלא כבר מצינו בש"ס פעמים אין מספר ב' תלמידים חולקים אם רבם אמר אסור או מותר, ואמרו "תרי תנאי אליבא דר"ע". ואם השוחד יכול לסלף את כח הראייה ולעוות פיקחים מסתבר שכמו כן יכול לסלף את כח השמיעה ג"כ...

אך עכשיו עלה לי ליישוב הכל בסיעתא דשמיא, כי אתם שאלתם על בדיקת קוסם לשעבר לצורך רפואה, ועל זה ייתכן שהחמיר ואמר שאין רצון התורה שנהוג כך, ויש לזה סמך מן התורה דכתיב "לא יימצא בך קוסם קסמים" וכתבו הספורנו והעמק דבר שמלשון הפסוק מבואר שלא רק שאסור לקסום [על עתידות] אלא אף אסור להשאיר קוסמים גויים בא"י.

3. ושוב מצאתי שכבר פסק כן בשו"ת והשיב משה (סי' ל"א, ד"ה והנה הב"ח) [נדפס בירושלים בשנת תשכ"ח. מכתבי הג"ר משה כהן זצ"ל, מגדולי רבני גורא ובסוף ימיו חבר בית הדין דטבריה. נפטר בשנת תשכ"ח].

הרי שאנ"פ שאם היו נמצאים בינינו היה מותר לשאול מהם דברים של עבר, התורה רצתה שנתרחק מקוסמים וכי' לגמרי כדי שלא נבוא להכשל בהם ולשאול מהם עתידות או ללמוד חכמתם ולעשות כמעשיהם. משא"כ בדיקת שריר או מטוטלת שאין בהם שימוש המחשבה ואינם בכלל קוסם כלל, אסור להחמיר במקום שמותר, וק"ו במקום חולי. ובה עלה בידינו שלא תסתור העדות שהעדתם את העדות שקבלתי מאותו מטפל בירושלים. ומובטחני שאם תראו את דבריי אלה להגר"ק שליט"א יאמר לכם שכתבתי טוב מאד!

ובזה אשבית קולמוסי ואקוה שדבריי יתקבלו בעיניכם ויכנסו בלבבכם.

הכותב מתוך תוכחה מגולה ואהבה מסותרת

יחותם למען בידור הדברים לאמיתיה של תורה

ומאחל לכם ברכה והצלחה מרובה וכל טוב סלה

רפאל שמעירלא

ובגלל כל אלה אין אני רואה תועלת בהמשכת חילופי המכתבים בינינו, ואם כה ברור לכם שהמוטטלת אסורה טוב עשיתם להפסיק מלהשתמש בה.

וה' יאיר עיני כולנו בתורתו ונזכה שיהיו דברינו מכוונים אמת לאמיתה של תורה.

רפאל שמעורלא.

ה'תר"ח

בס"ד, מוצש"ק פ' עקב תשע"ו

לכבוד הר"ר אלחנן גרין נ"י

שלום וברכה!

קיבלתי מכתבכם לפני חודש אך טרדות הכלל והפרט מנעו אותי מלקראו. ורק במשך בין הזמנים התפנתי לקרוא את הדברים ולעיין בהם.

והנה כבר כתבתי לכם שלענ"ד דרכי הלימוד שלנו שונים, ובמכתב האחרון שלכם ג"כ ראיתי שעי"כ יש לכם מהלך לימוד שונה, שהרי אתם מאריכים להזיח מהחינוך רמב"ן ריב"ש רמב"ם ורשב"א שתמים תהיה הוא איסור גילוי כל הנסתרות, אף שבהווה, היפך דברי כל האחרונים והפוסקים. וכי הלוש לא ראה את החינוך? הג"ר שלמה קלוגר לא ראה את הרמב"ן? השדי חמד לא ראה את הריב"ש? השבט הלוי לא ראה את הרשב"א? כשאני פוגש דבר כזה אני בא למסקנא שע"כ לא הבנתי את דברי הראשונים כהוגן וחסר לי הבנה נכונה בסוגיא, אבל כנראה שאין זה המהלך שלכם...

וגם מהלך הקריאה שלנו שונה, אני רואה ב"שרשי השמות" דברים מפורשים שחור על לבן שרב דוד אמאדו היה אוהז שפעולת המוטטלת לא צריכה שום השבעה ותהלים כלל, ואין אתם רואים מזה כלום (אך אולי הסתכלתם בדפוס אחר בלי הגהות הרב דוד אמאדו זצ"ל). אתם רואים בחינוך (תק"א) שאסור לשאול במכשפים משום תמים תהיה, ואני לא מצאתי מזה כלום. אתם רואים בדרב"ז (סי' תתמ"ח) שבר תלמיון וכו' עשו ע"י שמות, ואני לא רואה מזה כלום (ומה שכתב שהני אמוראים עשו ע"י שמות לא קאי אמעשה דבר תלמיון ואשמדאי וכו' כי אם ארב חנינא ורב הושעיא שהיו עוסקים בספר יצירה). אתם רואים ברמב"ן ובשל"ה ראייה שיש כח בקסימה להזיק, כאשר אני רואה בדבריהם בדיוק להפך (כאשר ביארתי במכתב הקודם) ...

ועוד אני רואה שאף מה שאני כותב אינו עושה שום רושם אצלכם. הרי רוב הנקודות שאתם מעלים כבר ביארתי אותם בספרי ואעפ"כ אתם כותבים כאילו לא ביארתי כלום. ועוד במכתבי כתבתי לכם שרב יעקב הלל אף פעם לא הצריך מיומנות, ואתם עדיין מדברים על מיומנות כאילו לא כתבתי כלום. כתבתי לכם שגם אני אוהז שאפשר לכישוף בגלי הקטרה ולחש או השבעה אבל לכה"פ צריך שיהיו שם פעולות מסוימות שיכולות להכריח הרוחניים לעשות חפצו, וגם כזה נשאר כאילו לא כתבתי כלום.